

Descartes: een herwaardering

'Goede waar prijst zich zelf,' schreef de doopsgezinde Amsterdammer Jan Hendrik Glazemaker in zijn voorwoord bij de *Proeven der Wysbegeerte*, de tweede druk van de Nederlandstalige uitgave van Descartes' *Discours* in 1659: 'Goede waar prijst zich zelf [...] en behoeft niet met een lange omzwier van opgepronkte woorden geprezen te worden'. Die waarheid uit 1656 geldt in 2018 nog steeds en ze geldt behalve voor het *Discours* ook voor de rest van Descartes' oeuvre. Maar terwijl Glazemaker nog geen tien jaar na het overlijden van de filosoof verdere toelichting overbodig vond, is het drie en een halve eeuw later minder vanzelfsprekend de filosofie van René Descartes (1596-1650) aan te prijzen als 'goede waar'.

Descartes is inmiddels een veel grotere beroemdheid, maar zijn denken roept vandaag de dag niet bij iedereen positieve associaties op. Dat komt ten dele omdat mensen over het algemeen slechts een 'eng' beeld van Descartes hebben als de filosoof die lichaam en geest van elkaar scheidde. Niet alleen heeft Descartes lichaam en geest niet van elkaar gescheiden; zijn filosofie bezit ook een diepgang die we alleen kunnen zien als we niet de 'enge' Descartes, maar de 'brede' Descartes leren kennen, de Descartes die niet alleen metafysicus, maar ook wiskundige en wetenschapper was. Tijd voor een herwaardering!

Han van Ruler is buitengewoon hoogleraar Intellectuele Geschiedenis van Renaissance en Barok aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en wetenschappelijk directeur van de Nederlandse Onderzoeksschool Wijsbegeerte (OZSW). Onlangs publiceerde hij samen met Jeroen Hermkens het boek *In de voetsporen van Erasmus*, Beilen: Pharos uitgevers, 2017.